

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep.

0030 OSLO

Deres ref.
14/1820

Vår ref / Saksbehandler
14/3585
Randi Røvik / tlf. 91592607

Dato:
04.08.2014

Høring - Et enklere tiltakssystem tilpasset brukernes behov

Det vises til ovennevnte høring fra Arbeids- og sosialdepartementet om forslag til forskriftsendringer.

Fagforbundet vil innledningsvis gi uttrykk for at vi mener det er svært uheldig at regjeringen legger opp til et vesentlig linjeskifte i arbeidsmarkedspolitikken uten behandling i Stortinget.

Det har siden 2011 pågått et utredningsarbeid for å bedre arbeidsmarkedstiltakene, og Stoltenberg- regjeringen la høsten 2013 frem Stortingsmeldingen "Flere i arbeid", som Solberg-regjeringen trakk tilbake. Det er varslet at det vil bli fremlagt en ny Stortingsmelding om arbeidsmarkedspolitikken i løpet av høsten, men forslagene som fremmes i denne høringen vil endre tiltaksstrukturen forut for Stortingets behandling av den varslede Stortingsmeldingen.

Dette er en fremgangsmåte vi ikke kan tilslutte oss.

Det er også alvorlig at høringsnotatet bærer preg av en snever forankring i analyser og utredninger. Til støtte for forslagene vises det i høringsnotatet til løsrevne sitater fra ulike rapporter og analyser, som ved nærmere ettersyn viser seg å gi et feilaktig bilde av de funn, konklusjoner og anbefalinger som er gitt.

Vi kan heller ikke se at problemstillingen knyttet til å finne en løsning for flere ikke-kommersielle tilbydere, som er forenelig med anskaffelses- og statsstøttereguleringen, er tilfredsstillende analysert og omtalt i høringsnotatet.

Dette viser at forslaget til forskriftsendring også er svakt faglig fundert, og at det er behov for en grundigere gjennomgang enn det forslaget til forskriftsendringer legger opp til.

Forslaget til forskriftsendringer

Når det gjelder det konkrete innholdet i forslaget viser vi til LO sitt høringssvar, som er i samsvar med Fagforbundets vurderinger av forslagene til forskriftsendring.

I likhet med LO mener vi at det er for mange som står helt eller delvis utenfor arbeidslivet, og at det er behov for å styrke innsatsen på utføringsområdet gjennom:

- økt tiltaksomfang og forenklet tiltaksstruktur
- økt bruk av arbeidstrening i ordinært arbeidsliv
- økt bruk av supplerende virkemidler som lønnstilskudd, og tettere oppfølging av bruker og arbeidsgiver også etter at det er etablert arbeidspraksis eller et ordinært arbeidsforhold
- styrking av NAVs kjernekompetanse med hensyn til avklaring, oppfølging og arbeidslivskompetanse
- flere ideelle (ikke-kommersielle) aktører som tilbydere av arbeidsmarkedstjenester

Vi ønsker imidlertid å understreke at selv om det er behov for å forbedre tiltaksstrukturen, er det vesentlig at dette skjer innenfor tiltak som retter seg mot samme brukergrupper uten bruk av anbud og konkurranseutsetting.

Anbud er til nå først og fremst brukt ved de mest standardiserte tjenestene, og overfor brukergrupper som står forholdsvis nært arbeidsmarkedet. Fagforbundet mener konkurranseutsetting er lite hensiktsmessig overfor mottakere som står langt fra arbeidsmarkedet, og vi er bekymret for at den faglige utviklingen blir dårligere, og at de som står lengst fra arbeidsmarkedet blir skadelidende.

I høringsnotatet fremheves det at konkurranseutsetting vil gi flere leverandører, større valgfrihet og individuell tilpasning for brukerne. All erfaring tilsier det motsatte. Sannsynligheten er større for at en kommersialisering av sektoren med oppheving av utbytteforbudet vil presse de ideelle aktørene ut av markedet, og at de kommersielle leverandørene vil prioritere de brukerne som er raskest og enklest og integrere i arbeidsmarkedet.

I høringsnotatet fremstilles også forslaget som en forenkling og sammenslåing av overlappende tiltak. Slik vi oppfatter det innebærer imidlertid forenklingen at det blir færre, og mindre målrettede tiltak og en vridning til mer byråkratiske prosesser som følge av at tiltakene skal konkurranseutsettes.

Vi kan heller ikke se at dette er overlappende tiltak. Dagens tiltaksstruktur retter seg mot to ulike målgrupper, og brukerne av de tiltakene som i dag ikke anbudsutsatt står lenger fra arbeidsmarkedet enn brukerne av de anbudsutsatte tiltakene. Forslaget gir ingen endring for sistnevnte, men berører personer med nedsatt arbeidsevne og store bistandsbehov.

NAV sin praksis med dagens system viser da også at innkjøpene av tiltaksplasser etter anbud varierer fra null til maks. Dette er en anbudspraksis som medfører at kontraktsvinneren ikke kjenner kontraktsomfanget fra måned til måned, noe som i seg selv virker ekskluderende på antallet tilbydere og tiltak.

Slik også LO peker på vil forslaget også kunne svekke den kompetanseutviklingen som i dag skjer gjennom tett kontakt med NAV, og vi er også bekymret for at den rollen NAV er tiltenkt vil gå på bekostning av etatens øvrige tjenester.

Forslaget vil også ha negativ innvirkning på det kommunale eierskapet, som vi mener er en styrke for attføringsarbeidet. Det kommunale eierskapet sikrer langsiktighet, stabilitet og ansvarlighet overfor bedriftene. Fagforbundet mener lokalkunnskap, helsefaglig kompetanse og tverrfaglig tenkning er avgjørende for å skape gode løsninger for de som trenger hjelp til å skaffe eller beholde arbeid.

Vi kan ikke se at det er dokumentert at andre aktører kan gjøre denne jobben bedre enn de kommunale tiltaksarrangørene, som har lang erfaring og mye kompetanse på området.

Det er heller ikke gitt at kommersielle aktører vil finne det interessant å tilby attføringstjenester i tynt befolkede områder. Dersom attføringsarbeidet gjøres av en kommunal bedrift, sikrer man også et geografisk likeverdig tilbud i distriktene.

Når kommunenes vekst- og attføringsbedrifter går med overskudd, kommer det tiltaksdeltakerne og bedriftene til gode. Dette er et prinsipp som bør videreføres, og ikke erstattes av en politikk hvor det bedriftsøkonomiske overskuddet blir et overordnet formål.

I likhet med LO vil vi avslutte med å oppfordre til at endringer på tiltaksområdet behandles av Stortinget i forbindelse med den varslede Stortingsmeldingen, og at utformingen av tiltakene sees i sammenheng med den øvrige politikken på området.

I den forbindelse vil vi også vise til at det er nedsatt et ekspertutvalg, som skal gjennomgå NAV med tanke på å vurdere mulige endringer som kan gjøre organisasjonen bedre i stand til å nå hovedmålene med NAV-reformen. Forslaget til forskriftsendringer griper også inn i dette arbeidet, og avgrenser utvalgets mulighet til å vurdere denne delen av NAV sine oppgaver.

Med hilsen
FAGFORBUNDET
Utredningsenheten

Jan-Tore Strandås
(sign)
leder

Randi Røvik
(sign)
rådgiver